

OBSAH

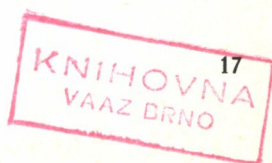
ÚVODEM	31
1 PŘEDMĚT A KONSTITUOVÁNÍ PEDAGOGIKY Dospělých	33
1.1 Předmět pedagogiky i pedagogiky dospělých	33
1.2 Konstituování pedagogiky jako vědy o výchově	33
1.3 Předmět a konstituování socialistické pedagogiky dospělých	36
1.3.1 Vývoj názorů na předmět socialistické pedagogiky. Pedagogická koncepce konstituování vědy o výchově dospělých.	36
1.3.2 Andragogická koncepce konstituování vědy o výchově dospělých	38
1.3.3 Základní kategorie pedagogiky dospělých	39
1.3.4 Struktura pedagogiky dospělých	42
1.3.5 Vztah pedagogiky dospělých k jiným vědám	43
1.3.6 Funkce pedagogiky dospělých	43
2 VÝZKUMNÉ METODY V PEDAGOGICE Dospělých	47
2.1 Obecně metodologický základ pedagogiky dospělých	47
2.2 Speciální metodologické přístupy ke zkoumání výchovy a vzdělá- vání dospělých	47
2.3 Empirická a teoretická úroveň vědeckého poznání	49
2.4 Empirické metody pedagogického výzkumu	50
2.4.1 Metoda pozorování	50
2.4.2 Pedagogický experiment	51
2.4.3 Dotazníková metoda	53
2.4.4 Metoda rozhovoru	54
2.4.5 Statistické metody	56
2.4.6 Rozbor a interpretace empirického materiálu	56
2.5 Teoretické metody pedagogického výzkumu	57
2.5.1 Metoda teoretické analýzy a syntézy	57
2.5.2 Metoda indukce a dedukce	58
2.5.3 Historickosrovnávací metody	59
2.5.4 Metody modelování	59
2.5.5 Metody formalizace	60
3 ÚLOHA BIOLOGICKÝCH A SOCIÁLNÍCH FAKTORŮ VE VÝVOJI OSOBNOSTI	62
3.1 Úloha biologických faktorů ve vývoji osobnosti	62
3.2 Úloha sociálních faktorů ve vývoji osobnosti	64
3.2.1 Úloha společenského prostředí ve vývoji osobnosti	64

3.2.2	Úloha výchovy ve vývoji osobnosti	66
4	VÝVOJ VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH V ČESKOSLOVENSKU	69
5	VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH V ETAPĚ VÝSTAVBY ROZVINUTÉHO SOCIALISMU V ČSSR	77
5.1.	Význam výchovy a vzdělávání dospělých v etapě výstavby rozvinutého socialismu	77
5.2	Výchova a vzdělávání dospělých v kontextu celoživotní výchovy	79
6	OBECNÝ CÍL VÝCHOVY DOSPĚLÝCH A JEHO PEDAGOGICKÁ KONKRETIZACE	86
6.1	Obecný cíl výchovy dospělých: všestranný a harmonický rozvoj osobnosti dospělého člověka	86
6.2	Společenská podmíněnost obecného cíle výchovy dospělých	87
6.3	Pedagogická konkretizace obecného cíle výchovy dospělých	89
7	DRUHY VÝCHOVY DOSPĚLÝCH	91
7.1	Světónázorová výchova dospělých	91
7.1.1	Podstata a úkoly světónázorové výchovy dospělých	91
7.1.2	Utváření vědeckého světového názoru v procesu výchovy dospělých	92
7.1.3	Metody, prostředky a formy světónázorové výchovy dospělých	93
7.2	Vědecká výchova dospělých	94
7.2.1	Podstata a úkoly vědecké výchovy dospělých	94
7.2.2	Utváření teoretického vědomí v procesu výchovy dospělých	95
7.2.3	Metody, prostředky a formy vědecké výchovy dospělých	97
7.3	Ideově politická výchova dospělých	98
7.3.1	Podstata a úkoly ideově politické výchovy dospělých	98
7.3.2	Utváření politického vědomí v procesu výchovy dospělých	98
7.3.3	Metody, prostředky a formy ideově politické výchovy dospělých	100
7.4	Vlastenecká a internacionální výchova dospělých	101
7.4.1	Podstata a úkoly vlastenecké a internacionální výchovy dospělých	101
7.4.2	Utváření vlasteneckého a internacionálního vědomí v procesu výchovy dospělých	101
7.4.3	Metody, prostředky a formy vlastenecké a internacionální výchovy dospělých	102
7.5	Mravní výchova dospělých	103
7.5.1	Podstata a úkoly mravní výchovy dospělých	103
7.5.2	Utváření mravního vědomí v procesu výchovy dospělých	104
7.5.3	Metody, prostředky a formy mravní výchovy dospělých	105

8	ПРИНЦИПЫ ВОСПИТАНИЯ ВЗРОСЛЫХ (ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПРИНЦИПЫ)	151
8.1	Принцип намеренности и целенаправленности	151
8.2	Принцип систематичности	152
8.3	Принцип связи воспитания взрослых с жизнью	152
8.4	Принцип сознательности и активности	153
8.5	Принцип коллективности	153
8.6	Принцип индивидуального подхода к личности	154
8.7	Принцип единства требовательности и уважения к личности	154
8.8	Принцип воспитания на положительном (опоры на положительные черты личности)	155
8.9	Принцип единства образования и воспитания взрослых	155
8.10	Принцип комплексности	156
9	ВОСПИТАТЕЛЬНОЕ ВОЗДЕЙСТВИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ДЕЙСТВИЙ	157
9.1	Воспитательное воздействие образования взрослых	157
9.1.1	Концепция образования взрослых	157
9.1.2	Цели и содержание образования взрослых	158
9.1.3	Общее, специальное и политическое образование взрослых, их взаимоотношение	162
9.1.4	Общие и отличительные черты школьного образования взрослых, внешкольного образования взрослых и образования работников в организациях	165
9.1.5	Интеграция отдельных subsystem образования взрослых в комплексное образовательно-воспитательное воздействие на личность взрослого человека	170
9.2	Воспитательное воздействие обучения взрослых	172
9.2.1	Концепция обучения взрослых	172
9.2.2	Цели обучения взрослых	173
9.2.3	Учебный материал в обучении взрослых	173
9.2.4	Процесс обучения взрослых	176
9.2.5	Принципы обучения взрослых	180
9.2.6	Методы обучения взрослых	181
9.2.6.1	Понятие метода обучения, метода обучения взрослых, формы обучения взрослых. Классификация методов обучения взрослых	181
9.2.6.2	Методы школьного обучения взрослых	183
9.2.6.3	Методы обучения работников в организациях	185
9.2.6.4	Методы внешкольного обучения взрослых	186
9.2.6.5	Условия образовательно-воспитательного воздействия методов обучения взрослых	188
9.2.7	Формы организации обучения взрослых	189

9.2.7.1	Формы школьного обучения взрослых	190
9.2.7.2	Формы обучения работников в организациях	191
9.2.7.3	Формы внешкольного обучения взрослых	192
9.2.7.4	Условия образовательно-воспитательного воздействия форм обучения взрослых	193
9.2.8	Учебные пособия и техника в обучении взрослых	194
9.2.8.1	Обзор учебных пособий, применяемых в обучении взрослых .	195
9.2.8.2	Средства обучающей техники	196
9.2.8.3	Условия образовательно-воспитательного воздействия учебных пособий и техники	197
9.3	Воспитательное воздействие самообразования взрослых . . .	198
9.3.1	Сущность и значение самообразования взрослых	198
9.3.2	Цели и содержание самообразования взрослых	199
9.3.3	Средства и формы управления самообразованием взрослых .	200
9.3.4	Прогнозы дальнейшего развития самообразования взрослых	203
10	ВОСПИТАТЕЛЬНОЕ ВОЗДЕЙСТВИЕ ДРУГИХ (НЕПЕДАГОГИЧЕСКИХ) ВИДОВ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	207
10.1	Воспитательное воздействие трудовой деятельности	207
10.1.1	Сущность и функции трудовой деятельности	207
10.1.2	Воспитательные аспекты и возможности трудовой деятельности	208
10.2	Воспитательное воздействие идейно-политической работы .	210
10.2.1	Принципы идейно-политической работы	210
10.2.2	Воспитательные аспекты и возможности идейно-политической работы	211
10.3	Воспитательное воздействие управленческой деятельности .	213
10.3.1	Сущность и функции управленческой деятельности	214
10.3.2	Воспитательные аспекты и возможности управленческой деятельности	215
10.4	Воспитательное воздействие журналистской деятельности	218
10.4.1	Сущность и функции работы средств массовой информации и пропаганды	220
10.4.2	Воспитательные аспекты и возможности средств массовой информации и пропаганды	221
10.5	Воспитательное воздействие спортивной деятельности	222
10.5.1	Сущность и функции спортивной деятельности	222
10.5.2	Воспитательные аспекты и возможности спортивной деятельности	223
10.6	Воспитательное воздействие работы по здравоохранению . .	226
10.6.1	Сущность и функции работы по здравоохранению	226
10.6.2	Воспитательные аспекты и возможности работы по здравоохранению	227

10.7	Воспитательное воздействие художественной деятельности	229
10.7.1	Сущность и функции профессиональной художественной деятельности и художественной самодеятельности	229
10.7.2	Воспитательные аспекты и возможности художественной деятельности	231
10.8	Воспитательное воздействие научно-исследовательской работы	233
10.8.1	Сущность и функции научно-исследовательской работы	233
10.8.2	Воспитательные аспекты и возможности научно-исследовательской работы	235
10.9	Воспитательное воздействие военной деятельности	238
10.9.1	Сущность и функции военной деятельности	238
10.9.2	Воспитательные аспекты и возможности военной деятельности	240
11	ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОБРАЗОВАНИЯ И ВОСПИТАНИЯ ВЗРОСЛЫХ	243
11.1	Понятие эффективности	243
11.2	Экономическая эффективность образования и воспитания взрослых	244
11.2.1	Методология и методика определения экономической эффективности образования и воспитания взрослых	245
11.2.2	Условия повышения экономической эффективности образования и воспитания взрослых	248
11.3	Педагогическая эффективность образования и воспитания (самообразования, самовоспитания) взрослых	249
11.3.1	Проблематика методов и критериев оценки педагогической эффективности образования и воспитания взрослых	249
11.3.2	Факторы и условия педагогической эффективности образования и воспитания взрослых	251
	ЛИТЕРАТУРА	254



CONTENTS

INTRODUCTION	-----	31
1	THE SUBJECT AND ESTABLISHING OF THE PEDAGOGICS OF ADULT EDUCATION	33
1.1	The subject of pedagogy and the pedagogics of adult education	33
1.2	Establishing pedagogy as a science	33
1.3	The subject and establishing of the socialist pedagogy of adult education	36
1.3.1	Development of views on the subject of socialist pedagogy. Pedagogic conception of establishing the science of adult education	36
1.3.2	Andragogic conception of establishing the science of adult education	38
1.3.3	Basic categories of the pedagogics of adult education	39
1.3.4	The structure of pedagogics of adult education	42
1.3.5	The relationship between pedagogics of adult education and other sciences	43
1.3.6	The function of the pedagogics of adult education	43
2	RESEARCH METHODS IN THE PEDAGOGICS OF ADULT EDUCATION	47
2.1	General methodological basis of the pedagogics of adult education	47
2.2	Special methodological approaches to the investigation of adult education	47
2.3	The empirical and theoretical level of scientific knowledge	49
2.4	The empirical methods of pedagogic research	50
2.4.1	Methods of observation	50
2.4.2	Pedagogic experiment	51
2.4.3	Questionnaire method	53
2.4.4	Method of interview	54
2.4.5	Statistical methods	56
2.4.6	Analysis and interpretation of empirical material	56
2.5	Theoretical methods in pedagogic research	57
2.5.1	Method of theoretical analysis and synthesis	57
2.5.2	Method of induction and deduction	58
2.5.3	Historical-comparative methods	59
2.5.4	Methods of modelling	59
2.5.5	Formalization methods	60
3	THE ROLE OF BIOLOGICAL AND SOCIAL FACTORS IN THE DEVELOPMENT OF PERSONALITY	62

3.1	The role of biological factors in the development of personality — — — — —	62
3.2	The role of social factors in the development of personality — —	64
3.2.1	The role of social environment in the development of personality — — — — —	64
3.2.2	The role of education in the development of personality — —	66
4	THE DEVELOPMENT OF ADULT EDUCATION IN CZECHOSLOVAKIA — — — — —	69
5	ADULT EDUCATION IN THE ERA OF THE DEVELOPMENT OF SOCIALISM IN THE ČSSR — — — — —	77
5.1	The importance of adult education in the era of the development of socialism — — — — —	77
5.2	Adult education in the context of lifelong education — — —	79
6	GENERAL AIM OF ADULT EDUCATION AND ITS PEDAGOGIC CONCRETIZATION — — — — —	86
6.1	The general aim of adult education: the all-round and harmonious development of the personality of adults — — — — —	86
6.2	Social conditions of the general aim of adult education — — —	87
6.3	Pedagogic concretization of the general aims of adult education — — — — —	89
7	TYPES OF ADULT EDUCATION — — — — —	91
7.1	World-view education of adults — — — — —	91
7.1.1	The principles and tasks of the world-view education of adults —	91
7.1.2	Formation of a scientific world-view in the process of adult education — — — — —	92
7.1.3	Methods, means and forms of the world-view education of adults — — — — —	93
7.2	Scientific education of adults — — — — —	94
7.2.1	The principles and tasks of scientific education of adults — —	94
7.2.2	Formation theoretical consciousness in the process of adult education — — — — —	95
7.2.3	Methods, means and forms of scientific education of adults — —	97
7.3	Ideological political education of adults — — — — —	98
7.3.1	The principles and tasks of ideological political education of adults — — — — —	98
7.3.2	Formation political consciousness in the process of adult education — — — — —	98
7.3.3	Methods, means and forms of ideological political education of adults — — — — —	100
7.4	Patriotic and international education of adults — — — — —	101
7.4.1	The principles and tasks of patriotic and international education of adults — — — — —	101

7.4.2	Formation of patriotic and international consciousness in the process of adult education — — — — — — — — — —	101
7.4.3	Methods, means and forms of patriotic and international education of adults — — — — — — — — — —	102
7.5	Moral education of adults — — — — — — — — — —	103
7.5.1	The principles and tasks of moral education of adults — — —	103
7.5.2	Formation of moral consciousness in the process of adult education — — — — — — — — — —	104
7.5.3	Methods, means and forms of moral education of adults — —	105
7.6	Collective education of adults — — — — — — — — — —	106
7.6.1	The principles and significance of the collective education of adults — — — — — — — — — —	106
7.6.2	Formation of personality and collectivity in the process of adult education — — — — — — — — — —	107
7.6.3	Methods, means and forms of collective education of adults —	108
7.7	Working education of adults — — — — — — — — — —	109
7.7.1	The principles and tasks of the working education of adults —	110
7.7.2	Formation of a positive and responsible attitude to work in the process of adult education — — — — — — — — — —	110
7.7.3	Methods, means and forms of the working education of adults — — — — — — — — — —	111
7.8	Economic education of adults — — — — — — — — — —	112
7.8.1	The principles and tasks of economic education of adults — —	112
7.8.2	Formation of economic consciousness in the process of adult education — — — — — — — — — —	113
7.8.3	Methods, means and forms of economic education of adults —	115
7.9	Technical education of adults — — — — — — — — — —	116
7.9.1	The principles and tasks of technical education of adults — —	116
7.9.2	Formation of a positive and responsible attitude to technology in the process of adult education — — — — — — — — — —	117
7.9.3	Methods, means and forms of technical education of adults —	118
7.10	Legal education of adults — — — — — — — — — —	120
7.10.1	The principles and tasks of legal education of adults — — —	120
7.10.2	Formation of legal consciousness in the process of adult education — — — — — — — — — —	121
7.10.3	Methods, means and forms of the legal education of adults —	122
7.11	Aesthetic education of adults — — — — — — — — — —	123
7.11.1	The principles and tasks of aesthetic education of adults — —	123
7.11.2	Formation of aesthetic consciousness in the process of adult education — — — — — — — — — —	123
7.11.3	Methods, means and forms of aesthetic education of adults —	125
7.12	Language education of adults — — — — — — — — — —	126
7.12.1	The principles and tasks of the language education of adults —	126
7.12.2	Formation of language culture in the process of adult education — — — — — — — — — —	127
7.12.3	Methods, means and forms of the language education of adults	128

7.13	Physical training education of adults	129
7.13.1	The principles and tasks of the physical training education of adults	129
7.13.2	Development of physical training culture in the process of adult education	131
7.13.3	Methods, means and forms of physical training in adult education	132
7.14	Health education of adults	132
7.14.1	The principles and tasks of the health education of adults	132
7.14.2	Development of a responsible attitude to health in the process of adult education	134
7.14.3	Methods, means and forms of health education of adults	135
7.15	Military and defence education of adults	136
7.15.1	The principles and tasks of military and defence education of adults	136
7.15.2	The development of a responsible attitude to defence of the socialist Home Country in the process of adult education	137
7.15.3	Methods, means and forms of the military and defence education of adults	137
7.16	Ecological education of adults	139
7.16.1	The principles and tasks of the ecological education of adults	139
7.16.2	The development of a positive and responsible attitude to the environment in the process of adult education	140
7.16.3	Methods, means and forms of the ecological education of adults	141
7.17	Education of adults according to social and age groups	142
7.17.1	Education of adults according to age groups	142
7.17.2	Education of adults according to ethnic groups	146
7.17.3	Education of adults according to social stratification and professional groups	147
7.17.4	Education of adults with impaired working and communication abilities	148
8	PRINCIPLES OF ADULT EDUCATION (PEDAGOGIC PRINCIPLES)	151
8.1	Principles of aims and purpose	151
8.2	Principles of systemization	152
8.3	Principles of the connection of adult education with life	152
8.4	Principles of responsibility and activity	153
8.5	Principles of collectivization	153
8.6	Principles of individual approach to personality	154
8.7	Principles of unified demands and respect for personality	154
8.8	Principles of positiveness (giving support to the positive traits of personality)	155
8.9	Principles of unified instruction and adult education	155
8.10	Principles of complexity	156

9	EDUCATIONAL INFLUENCE OF PEDAGOGIC ACTIVITIES — — — — —	157
9.1	The formative influence of adult education — — — — —	157
9.1.1	The conception of adult education — — — — —	157
9.1.2	The goals and content of adult education — — — — —	158
9.1.3	General, technical and political education of adults and their mutual relations — — — — —	162
9.1.4	Common and distinctive features of school education of adults out-of-school education of adults and in-service training in organizations — — — — —	165
9.1.5	The integration of individual sub-systems of adult education into a complex educational influence on the personality of the adult — — — — —	170
9.2	Educational influence of the instruction of adults — — — — —	172
9.2.1	The conception of the instruction of adults — — — — —	172
9.2.2	Goals of the instruction of adults — — — — —	173
9.2.3	The curriculum for the instruction of adults — — — — —	173
9.2.4	The process of the instruction of adults — — — — —	176
9.2.5	The principles of the instruction of adults — — — — —	180
9.2.6	Methods of teaching adults — — — — —	181
9.2.6.1	The concept of teaching methods, methods of teaching adults, forms of instruction of adults. Classification of the teaching methods of adults — — — — —	181
9.2.6.2	Methods of school instruction of adults — — — — —	183
9.2.6.3	Methods of in-service training in organizations — — — — —	185
9.2.6.4	Methods of out-of-school education of adults — — — — —	186
9.2.6.5	Conditions for educational influence of the methods of adult instruction — — — — —	188
9.2.7	Forms of organization of adult instruction — — — — —	189
9.2.7.1	Forms of school instruction of adults — — — — —	190
9.2.7.2	Forms of in-service training in organizations — — — — —	191
9.2.7.3	Forms of out-of-school education of adults — — — — —	192
9.2.7.4	Conditions of educational influence of the forms of adult instruction — — — — —	193
9.2.8	Teaching aids and technology in teaching adults — — — — —	194
9.2.8.1	Survey of the teaching aids used in adult instruction — — — — —	195
9.2.8.2	Means of instructional technology — — — — —	196
9.2.8.3	Conditions for educational influence of teaching aids and instructional technology — — — — —	197
9.3	Educational influence of adult self-education — — — — —	198
9.3.1	The principles and importance of adult self-education — — — — —	198
9.3.2	Goals and content of self-education of adults — — — — —	199
9.3.3	Means and forms of regulation the self-education of adults — — — — —	200
9.3.4	Prognoses of further development of adult self-education — — — — —	203
10	EDUCATIONAL INFLUENCE OF OTHER (NON-PEDAGOGIC) ACTIVITIES — — — — —	207

10.1	Educational influence of working activity	— — — — —	207
10.1.1	The principles and function of working activity	— — — — —	207
10.1.2	Educational aspects and possibilities of working activity	— —	208
10.2	Educational influence of ideological political activity	— — —	210
10.2.1	Principles of ideological political activity	— — — — —	210
10.2.2	Educational aspects and possibilities of ideological political activity	— — — — —	211
10.3	Educational influence of management activity	— — — — —	213
10.3.1	The principles and function of management activity	— —	214
10.3.2	Educational aspects and possibilities of management activity	—	215
10.4	Educational influence of journalistic activity	— — — — —	218
10.4.1	Principles and function of the mass media and propaganda	—	220
10.4.2	Educational aspects and possibilities of mass media and propaganda	— — — — —	221
10.5	Educational influence of sports	— — — — —	222
10.5.1	Principles and function of sports	— — — — —	222
10.5.2	Educational aspects and possibilities of sports	— — — — —	223
10.6	Educational influence of the health service	— — — — —	226
10.6.1	Principles and function of the health service	— — — — —	226
10.6.2	Educational aspects and possibilities of the health service	— —	227
10.7	Educational influence of artistic activity	— — — — —	229
10.7.1	Principles and function of professional and amateur artistic activity	— — — — —	229
10.7.2	Educational aspects and possibilities of artistic activity	— —	231
10.8	Educational influence of scientific research activity	— — — — —	333
10.8.1	The principles and function of scientific research activity	— —	233
10.8.2	Educational aspects and possibilities of scientific research activity	— — — — —	235
10.9	Educational influence of military activity	— — — — —	238
10.9.1	Principles and function of military activity	— — — — —	238
10.9.2	Educational aspects and possibilities of military activity	— —	240
11	THE EFFECTIVENESS OF ADULT EDUCATION	— — —	243
11.1	The concept of effectiveness	— — — — —	243
11.2	The economic effectiveness of adult education	— — — — —	244
11.2.1	The methodology and methods of assessment of the economic effectiveness of adult education	— — — — —	245
11.2.2	Conditions for increasing the economic effectiveness of adult education	— — — — —	248
11.3	The educational effectiveness of adult education (self-education)	— — — — —	249
11.3.1	The problems of the methods and criteria of the evaluation of the educational effectiveness of adult education	— — — — —	249
11.3.2	The factors and conditions of the educational effectiveness of adult education	— — — — —	251
BIBLIOFRAPHY			254

INHALT

EINLEITUNG	31
1 GEGENSTAND UND KONSTITUIERUNG DER ERWACHSENENPÄDAGOGIK	33
1.1 Gegenstand der Pädagogik und der Erwachsenenpädagogik	33
1.2 Konstituierung der Pädagogik als Wissenschaft von der Erziehung	33
1.3 Gegenstand und Konstituierung der sozialistischen Erwachsenenpädagogik	36
1.3.1 Entwicklung der Ansichten über den Gegenstand der sozialistischen Pädagogik. Pädagogische Konzeption der Konstituierung der Wissenschaft über die Erwachsenenenerziehung	36
1.3.2 Andragogische Konzeption der Konstituierung der Wissenschaft über die Erwachsenenenerziehung	38
1.3.3 Grundlegende Kategorien der Erwachsenenpädagogik	39
1.3.4 Struktur der Erwachsenenpädagogik	42
1.3.5 Beziehung der Erwachsenenpädagogik zu anderen Wissenschaften	43
1.3.6 Funktion der Erwachsenenpädagogik	43
2 FORSCHUNGSMETHODEN IN DER ERWACHSENENPÄDAGOGIK	47
2.1 Allgemein methodologische Grundlage der Erwachsenenpädagogik	47
2.2 Spezielle methodologische Auffassungen der Untersuchung der Erwachsenenenerziehung und -bildung	47
2.3 Empirisches und theoretisches Niveau der wissenschaftlichen Erkenntnis	49
2.4 Empirische Methoden der pädagogischen Forschung	50
2.4.1 Methode der Beobachtung	50
2.4.2 Pädagogisches Experiment	51
2.4.3 Fragebogenmethode	53
2.4.4 Gesprächsmethode	54
2.4.5 Statistische Methoden	56
2.4.6 Analyse und Interpretation des empirischen Materials	56
2.5 Theoretische Methoden der pädagogischen Forschung	57
2.5.1 Methode der theoretischen Analyse und Synthese	57
2.5.2 Methode der Induktion und Deduktion	58
2.5.3 Historisch-vergleichende Methoden	59
2.5.4 Methoden des Modellierens	59

7.6	Kolektivní výchova dospělých	106
7.6.1	Podstata a význam kolektivní výchovy dospělých	106
7.6.2	Utváření osobnosti a kolektivu v procesu výchovy dospělých	107
7.6.3	Metody, prostředky a formy kolektivní výchovy dospělých	108
7.7	Pracovní výchova dospělých	109
7.7.1	Podstata a úkoly pracovní výchovy dospělých	110
7.7.2	Utváření kladného, uvědomělého vztahu k práci v procesu výchovy dospělých	110
7.7.3	Metody, prostředky a formy pracovní výchovy dospělých	111
7.8	Ekonomická výchova dospělých	112
7.8.1	Podstata a úkoly ekonomické výchovy dospělých	112
7.8.2	Utváření ekonomického vědomí v procesu výchovy dospělých	113
7.8.3	Metody, prostředky a formy ekonomické výchovy dospělých	115
7.9	Technická výchova dospělých	116
7.9.1	Podstata a úkoly technické výchovy dospělých	116
7.9.2	Utváření kladného, uvědomělého vztahu k technice v procesu výchovy dospělých	117
7.9.3	Metody, prostředky a formy technické výchovy dospělých	118
7.10	Právní výchova dospělých	120
7.10.1	Podstata a úkoly právní výchovy dospělých	120
7.10.2	Utváření právního vědomí v procesu výchovy dospělých	121
7.10.3	Metody, prostředky a formy právní výchovy dospělých	122
7.11	Estetická výchova dospělých	123
7.11.1	Podstata a úkoly estetické výchovy dospělých	123
7.11.2	Utváření estetického vědomí v procesu výchovy dospělých	123
7.11.3	Metody, prostředky a formy estetické výchovy dospělých	125
7.12	Jazyková výchova dospělých	126
7.12.1	Podstata a úkoly jazykové výchovy dospělých	126
7.12.2	Utváření jazykové kultury v procesu výchovy dospělých	127
7.12.3	Metody, prostředky a formy jazykové výchovy dospělých	128
7.13	Tělesná výchova dospělých	129
7.13.1	Podstata a úkoly tělesné výchovy dospělých	129
7.13.2	Utváření tělesné kultury v procesu výchovy dospělých	131
7.13.3	Metody, prostředky a formy tělesné výchovy dospělých	132
7.14	Zdravotní výchova dospělých	132
7.14.1	Podstata a úkoly zdravotní výchovy dospělých	132
7.14.2	Utváření zdravotního uvědomění v procesu výchovy dospělých	134
7.14.3	Metody, prostředky a formy zdravotní výchovy dospělých	135
7.15	Branná a vojenská výchova dospělých	136
7.15.1	Podstata a úkoly branné a vojenské výchovy dospělých	136
7.15.2	Utváření kladného, uvědomělého vztahu k obraně socialistické vlasti v procesu výchovy dospělých	137
7.15.3	Metody, prostředky a formy branné a vojenské výchovy dospělých	137
7.16	Ekologická výchova dospělých	139
7.16.1	Podstata a úkoly ekologické výchovy dospělých	139

2.5.5	Methoden der Formalisierung	60
3	ROLLE DER BIOLOGISCHEN UND SOZIALEN FAKTOREN IN DER ENTWICKLUNG DER PERSÖNLICHKEIT	62
3.1	Rolle der biologischen Faktoren in der Entwicklung der Persön- lichkeit	62
3.2	Rolle der sozialen Faktoren in der Entwicklung der Persönlich- keit	64
3.2.1	Rolle des gesellschaftlichen Milieus in der Entwicklung der Persö- nlichkeit	64
3.2.2	Rolle der Erziehung in der Entwicklung der Persönlichkeit	66
4	ENTWICKLUNG DER ERWACHSENENERZIEHUNG UND -BILDUNG IN DER TSCHECHOSLOWAKEI	69
5	ERWACHSENENERZIEHUNG UND -BILDUNG IN DER ETAPPE DES AUFBAUES DES ENTWICKELTEN SOZIA- LISMUS IN DER ČSSR	77
5.1	Bedeutung der Erwachsenenenerziehung und -bildung in der Etap- pe des entwickelten Sozialismus	77
5.2	Erwachsenenerziehung und -bildung im Kontext der lebenslan- gen Erziehung	79
6	ALLGEMEINES ZIEL DER ERWACHSENENERZIEHUNG UND SEINE PÄDAGOGISCHE KONKRETISIERUNG	86
6.1	Allgemeines Ziel der Erwachsenenenerziehung: die allseitige und harmonische Entwicklung der Persönlichkeit des erwachsenen Menschen	86
6.2	Gesellschaftliche Bedingtheit des allgemeinen Zieles der Er- wachsenenerziehung	87
6.3	Pädagogische Konkretisierung des allgemeinen Zieles der Er- wachsenenerziehung	89
7	ARTEN DER ERWACHSENENERZIEHUNG	91
7.1	Weltanschauliche Erwachsenenenerziehung	91
7.1.1	Wesen und Aufgaben der weltanschaulichen Erwachsenenenerzie- hung	91
7.1.2	Gestaltung der wissenschaftlichen Weltanschauung im Prozess der Erwachsenenenerziehung	92
7.1.3	Methoden, Mittel und Formen der weltanschaulichen Erwachse- nenerziehung	93
7.2	Wissenschaftliche Erwachsenenenerziehung	94

7.2.1	Wesen und Aufgaben der wissenschaftlichen Erwachsenenenerziehung	94
7.2.2	Gestaltung des theoretischen Bewußtseins im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	95
7.2.3	Methoden, Mittel und Formen der wissenschaftlichen Erwachsenenenerziehung	97
7.3	Ideologisch-politische Erwachsenenenerziehung	98
7.3.1	Wesen und Aufgaben der ideologisch-politischen Erwachsenenenerziehung	98
7.3.2	Gestaltung des politischen Bewußtseins im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	98
7.3.3	Methoden, Mittel und Formen der ideologisch-politischen Erwachsenenenerziehung	100
7.4	Patriotische und internationale Erwachsenenenerziehung	101
7.4.1	Wesen und Aufgaben der patriotischen und internationalen Erwachsenenenerziehung	101
7.4.2	Gestaltung des patriotischen und internationalen Bewußtseins im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	101
7.4.3	Methoden, Mittel und Formen der patriotischen und internationalen Erwachsenenenerziehung	102
7.5	Ethische Erwachsenenenerziehung	103
7.5.1	Wesen und Aufgaben der ethischen Erwachsenenenerziehung	103
7.5.2	Gestaltung des ethischen Bewußtseins im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	104
7.5.3	Methoden, Mittel und Formen der ethischen Erwachsenenenerziehung	105
7.6	Kollektive Erwachsenenenerziehung	106
7.6.1	Wesen und Bedeutung der kollektiven Erwachsenenenerziehung	106
7.6.2	Gestaltung der Persönlichkeit und des Kollektivs im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	107
7.6.3	Methoden, Mittel und Formen der kollektiven Erwachsenenenerziehung	108
7.7	Arbeitserziehung der Erwachsenen	109
7.7.1	Wesen und Aufgaben der Arbeitserziehung der Erwachsenen	110
7.7.2	Gestaltung einer positiven, zielbewußten Beziehung zur Arbeit im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	110
7.7.3	Methoden, Mittel und Formen der Arbeitserziehung der Erwachsenen	111
7.8	Ökonomische Erwachsenenenerziehung	112
7.8.1	Wesen und Aufgaben der ökonomischen Erwachsenenenerziehung	112
7.8.2	Gestaltung des ökonomischen Bewußtseins im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	113
7.8.3	Methoden, Mittel und Formen der ökonomischen Erwachsenenenerziehung	115
7.9	Technische Erwachsenenenerziehung	116
7.9.1	Wesen und Aufgaben der technischen Erwachsenenenerziehung	116

7.9.2	Gestaltung einer positiven, zielbewußten Beziehung zur Technik im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	117
7.9.3	Methoden, Mittel und Formen der technischen Erwachsenenenerziehung	118
7.10	Rechtmäßige Erwachsenenenerziehung	120
7.10.1	Wesen und Aufgaben der rechtmäßigen Erwachsenenenerziehung . .	120
7.10.2	Gestaltung des Rechtsbewußtseins im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	121
7.10.3	Methoden, Mittel und Formen der rechtmäßigen Erwachsenenenerziehung	122
7.11	Ästhetische Erwachsenenenerziehung	123
7.11.1	Wesen und Aufgaben der ästhetischen Erwachsenenenerziehung . .	123
7.11.2	Gestaltung des ästhetischen Bewußtseins im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	123
7.11.3	Methoden, Mittel und Formen der ästhetischen Erwachsenenenerziehung	125
7.12	Sprachliche Erwachsenenenerziehung	126
7.12.1	Wesen und Aufgaben der sprachlichen Erwachsenenenerziehung . .	126
7.12.2	Gestaltung der sprachlichen Kultur im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	127
7.12.3	Methoden, Mittel und Formen der sprachlichen Erwachsenenenerziehung	128
7.13	Körperliche Erziehung der Erwachsenen	129
7.13.1	Wesen und Aufgaben der körperlichen Erziehung der Erwachsenen	129
7.13.2	Gestaltung der Körperlichen Kultur im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	131
7.13.3	Methoden, Mittel und Formen der körperlichen Erziehung der Erwachsenen	132
7.14	Die Gesundheitserziehung der Erwachsenen	132
7.14.1	Wesen und Aufgaben der Gesundheitserziehung der Erwachsenen	132
7.14.2	Gestaltung des Gesundheitsbewußtseins im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	134
7.14.3	Methoden, Mittel und Formen der Gesundheitserziehung der Erwachsenen	135
7.15	Wehr- und Militärerziehung der Erwachsenen	136
7.15.1	Wesen und Aufgaben der Wehr- und Militärerziehung der Erwachsenen	136
7.15.2	Gestaltung einer positiven, bewußten Beziehung zur Verteidigung der sozialistischen Heimat im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	137
7.15.3	Methoden, Mittel und Formen der Wehr- und Militärerziehung der Erwachsenen	137
7.16	Ökologische Erwachsenenenerziehung	139
7.16.1	Wesen und Aufgaben der ökologischen Erwachsenenenerziehung . .	139

7.16.2	Gestaltung einer positiven, bewußten Beziehung zur Umwelt im Prozeß der Erwachsenenenerziehung	140
7.16.3	Methoden, Mittel und Formen der ökologischen Erwachsenenenerziehung	141
7.17	Erwachsenenerziehung nach Sozial- und Altersgruppen	142
7.17.1	Erwachsenenerziehung nach Altersgruppen	142
7.17.2	Erwachsenenerziehung nach ethnischen Gruppen	146
7.17.3	Erwachsenenerziehung nach der sozialen Schichtung und nach professionellen Gruppen	147
7.17.4	Erwachsenenerziehung bei Arbeits- und Kommunikationsbehinderten	148
8	PRINZIPIEN DER ERWACHSENENERZIEHUNG (PÄDAGOGISCHE PRINZIPIEN)	151
8.1	Prinzip der Planmäßigkeit und Zielstrebigkeit	151
8.2	Prinzip der Systematigkeit	152
8.3	Prinzip der Verbindung der Erwachsenenenerziehung mit dem Leben	152
8.4	Prinzip des Zielbewusstseins und der Aktivität	153
8.5	Prinzip der Kollektivität	153
8.6	Prinzip des individuellen Zugangs zur Persönlichkeit	154
8.7	Prinzip der Einheit von anspruchsvoller und achtungsvoller Einstellung gegenüber der Persönlichkeit	154
8.8	Prinzip des Positiven (Anlehnung an positive Wesenszüge der Persönlichkeit)	155
8.9	Prinzip der Einheit von Bildung und Erziehung der Erwachsenen	155
8.10	Prinzip der Komplexität	156
9	ERZIEHERISCHES WIRKEN DER BILDUNGSTÄTIGKEITEN	157
9.1	Erzieherisches Wirken der Erwachsenenbildung	157
9.1.1	Der Begriff der Erwachsenenbildung	157
9.1.2	Ziele und Inhalt der Erwachsenenbildung	158
9.1.3	Allgemeine, fachliche und politische Erwachsenenbildung und ihr gegenseitiges Verhältnis	162
9.1.4	Gemeinsame und unterschiedliche Merkmale der schulischen Erwachsenenbildung, der außerschulischen Erwachsenenbildung und der Weiterbildung von Mitarbeitern in den Organisationen	165
9.1.5	Integration der einzelnen Subsysteme der Erwachsenenbildung zwecks komplexer Erziehung- und Bildungseinwirkung auf die Persönlichkeit des erwachsenen Menschen	170
9.2	Erzieherisches Wirken des Erwachsenenunterrichtes	172
9.2.1	Begriff des Erwachsenenunterrichtes	172
9.2.2	Ziele des Erwachsenenunterrichtes	173

9.2.3	Lehrstoff im Erwachsenenunterrichtes	173
9.2.4	Prozeß des Erwachsenenunterrichtes	176
9.2.5	Prinzipien des Erwachsenenunterrichtes	180
9.2.6	Methoden des Erwachsenenunterrichtes	181
9.2.6.1	Begriff der Unterrichtsmethode, Methode des Erwachsenenunterrichtes, Unterrichtsform bei Erwachsenen. Klassifikation der Methoden des Erwachsenenunterrichtes.	181
9.2.6.2	Methoden des Schulunterrichtes von Erwachsenen	183
9.2.6.3	Bildungsmethoden bei Mitarbeitern in den Organisationen	185
9.2.6.4	Methoden des außerschulischen Erwachsenenunterrichtes	186
9.2.6.5	Bedingungen des Erziehungs- und Bildungswirkens der Methoden des Erwachsenenunterrichtes	188
9.2.7	Organisationsformen des Erwachsenenunterrichtes	189
9.2.7.1	Formen des schulischen Erwachsenenunterrichtes	190
9.2.7.2	Bildungsformen bei Mitarbeitern in den Organisationen	191
9.2.7.3	Formen der außerschulischen Erwachsenenbildung	192
9.2.7.4	Bedingungen des Erziehungs- und Bildungswirkens der Unterrichtsformen bei Erwachsenen	193
9.2.8	Didaktische Hilfsmittel und Technik im Erwachsenenunterricht	194
9.2.8.1	Übersicht über die im Erwachsenenunterricht eingesetzten didaktischen Hilfsmittel	195
9.2.8.2	Mittel der Unterrichtstechnik (didaktischen Technik)	196
9.2.8.3	Bedingungen des Erziehungs- und Bildungswirkens der Hilfsmittel und der didaktischen Technik	197
9.3	Das erzieherische Wirken der Selbstbildung von Erwachsenen	198
9.3.1	Wesen und Bedeutung der Selbstbildung von Erwachsenen	198
9.3.2	Ziele und Inhalt der Selbstbildung von Erwachsenen	199
9.3.3	Mittel und Formen der Lenkung der Selbstbildung von Erwachsenen	200
9.3.4	Prognosen über die Weiterentwicklung der Selbstbildung von Erwachsenen	203
10	DAS ERZIEHERISCHE WIRKEN ANDERER (NICHTPÄDAGOGISCHER) TÄTIGKEITEN	207
10.1	Erzieherisches Wirken der Arbeitstätigkeit	207
10.1.1	Wesen und Funktion der Arbeitstätigkeit	207
10.1.2	Erzieherische Aspekte und Möglichkeiten der Arbeitstätigkeit	208
10.2	Erzieherisches Wirken der ideologisch-politischen Tätigkeit	210
10.2.1	Prinzipien der ideologisch-politischen Tätigkeit	210
10.2.2	Erzieherische Aspekte und Möglichkeiten der ideologisch-politischen Tätigkeit	211
10.3	Erzieherisches Wirken der Leitungstätigkeit	213
10.3.1	Wesen und Funktion der Leitungstätigkeit	214
10.3.2	Erzieherische Aspekte und Möglichkeiten der Leitungstätigkeit	215
10.4	Erzieherisches Wirken der journalistischen Tätigkeit	218

10.4.1	Wesen und Funktion der Tätigkeit der Massenmedien und der Propaganda	220
10.4.2	Erzieherische Aspekte und Möglichkeiten der Massenmedien und der Propaganda	221
10.5	Erzieherisches Wirken der sportlichen Tätigkeit	222
10.5.1	Wesen und Funktion der sportlichen Tätigkeit	222
10.5.2	Erzieherische Aspekte und Möglichkeiten der sportlichen Tätigkeit	223
10.6	Erzieherisches Wirken der sanitären Tätigkeit	226
10.6.1	Wesen und Funktion der sanitären Tätigkeit	226
10.6.2	Erzieherische Aspekte und Möglichkeiten der sanitären Tätigkeit	227
10.7	Erzieherisches Wirken der künstlerischen Tätigkeit	229
10.7.1	Wesen und Funktion der professionellen und interessenbedingten künstlerischen Tätigkeit	229
10.7.2	Erzieherische Aspekte und Möglichkeiten der künstlerischen Tätigkeit	231
10.8	Erzieherisches Wirken der wissenschaftlichen Forschungstätigkeit	233
10.8.1	Wesen und Funktion der wissenschaftlichen Forschungstätigkeit	233
10.8.2	Erzieherische Aspekte und Möglichkeiten der wissenschaftlichen Forschungstätigkeit	235
10.9	Erzieherisches Wirken der militärischen Tätigkeit	238
10.9.1	Wesen und Funktion der militärischen Tätigkeit	238
10.9.2	Erzieherische Aspekte und Möglichkeiten der militärischen Tätigkeit	240
11	EFFEKTIVITÄT DER ERWACHSENENERZIEHUNG UND -BILDUNG	243
11.1	Begriff der Effektivität	243
11.2	Ökonomische Effektivität der Erwachsenenenerziehung und -bildung	244
11.2.1	Methodologie und Methodik der Feststellung der ökonomischen Effektivität der Erwachsenenenerziehung und -bildung	245
11.2.2	Bedingungen der Erhöhung der ökonomischen Effektivität der Erwachsenenenerziehung und -bildung	248
11.3	Pädagogische Effektivität der Erwachsenenenerziehung und -bildung (Selbsterziehung, Selbstbildung)	249
14.3.1	Problematik der Methoden und Kriterien für die Bewertung der pädagogischen Effektivität der Erwachsenenenerziehung und -bildung	249
11.3.2	Faktoren und Bedingungen der pädagogischen Effektivität der Erwachsenenenerziehung und -bildung	251
	LITERATUR	254

7.16.2	Utváření kladného, uvědomělého vztahu k životnímu prostředí v procesu výchovy dospělých	140
7.16.3	Metody, prostředky a formy ekologické výchovy dospělých	141
7.17	Výchova dospělých podle sociálních a věkových skupin	142
7.17.1	Výchova dospělých podle věkových skupin	142
7.17.2	Výchova dospělých podle etnických skupin	146
7.17.3	Výchova dospělých podle sociálního rozvrstvení a profesionálních skupin	147
7.17.4	Výchova dospělých se změněnou pracovní a komunikační schopností	148
8	PRINCIPY VÝCHOVY DOSPĚLÝCH (PEDAGOGICKÉ PRINCIPY)	151
8.1	Princip záměrnosti a cílevědomosti	151
8.2	Princip soustavnosti	152
8.3	Princip spojení výchovy dospělých se životem	152
8.4	Princip uvědomělosti a aktivity	153
8.5	Princip kolektivnosti	153
8.6	Princip individuálního přístupu k osobnosti	154
8.7	Princip jednoty náročnosti a úcty k osobnosti	154
8.8	Princip pozitivnosti (opory o kladné rysy osobnosti)	155
8.9	Princip jednoty vzdělávání a výchovy dospělých	155
8.10	Princip komplexnosti	156
9	VÝCHOVNÉ PŮSOBNÍ VZDĚLÁVACÍCH ČINNOSTÍ	157
9.1	Výchovné působení vzdělávání dospělých	157
9.1.1	Pojetí vzdělávání dospělých	157
9.1.2	Cíle a obsah vzdělávání dospělých	158
9.1.3	Všeobecné, odborné a politické vzdělávání dospělých a jejich vzájemný vztah	162
9.1.4	Společné a rozdílné znaky školského vzdělávání dospělých, mimoškolského vzdělávání dospělých a vzdělávání pracovníků v organizacích	165
9.1.5	Integrace jednotlivých subsystemů vzdělávání dospělých ke komplexnímu výchovně vzdělávacímu působení na osobnost dospělého člověka	170
9.2	Výchovné působení výuky dospělých	172
9.2.1	Pojetí výuky dospělých	172
9.2.2	Cíle výuky dospělých	173
9.2.3	Učivo ve výuce dospělých	173
9.2.4	Proces výuky dospělých	176
9.2.5	Principy výuky dospělých	180
9.2.6	Metody výuky dospělých	181
9.2.6.1	Pojem vyučovací metoda, metoda výuky dospělých, forma výuky	

	dospělých. Klasifikace metod výuky dospělých	181
9.2.6.2	Metody školské výuky dospělých	183
9.2.6.3	Metody vzdělávání pracovníků v organizacích	185
9.2.6.4	Metody mimoškolského vzdělávání dospělých	186
9.2.6.5	Podmínky výchovně vzdělávacího působení metod výuky dospělých	188
9.2.7	Formy organizace výuky dospělých	189
9.2.7.1	Formy školské výuky dospělých	190
9.2.7.2	Formy vzdělávání pracovníků v organizacích	191
9.2.7.3	Formy mimoškolského vzdělávání dospělých	192
9.2.7.4	Podmínky výchovně vzdělávacího působení forem výuky dospělých	193
9.2.8	Didaktické pomůcky a technika ve výuce dospělých	194
9.2.8.1	Přehled didaktických pomůcek, používaných ve výuce dospělých	195
9.2.8.2	Prostředky vyučovací (didaktické) techniky	196
9.2.8.3	Podmínky výchovně vzdělávacího působení pomůcek a didaktické techniky	197
9.3	Výchovné působení sebevzdělávání dospělých	198
9.3.1	Podstata a význam sebevzdělávání dospělých	198
9.3.2	Cíle a obsah sebevzdělávání dospělých	199
9.3.3	Prostředky a formy řízení sebevzdělávání dospělých	200
9.3.4	Prognózy dalšího rozvoje sebevzdělávání dospělých	203
10	VÝCHOVNÉ PŮSOBENÍ JINÝCH (NEPEDAGOGICKÝCH) ČINNOSTÍ	207
10.1	Výchovné působení pracovní činnosti	207
10.1.1	Podstata a funkce pracovní činnosti	207
10.1.2	Výchovné aspekty a možnosti pracovní činnosti	208
10.2	Výchovné působení ideově politické činnosti	210
10.2.1	Principy ideově politické činnosti	210
10.2.2	Výchovné aspekty a možnosti ideově politické činnosti	211
10.3	Výchovné působení řídicí činnosti	213
10.3.1	Podstata a funkce řídicí činnosti	214
10.3.2	Výchovné aspekty a možnosti řídicí činnosti	215
10.4	Výchovné působení žurnalistické činnosti	218
10.4.1	Podstata a funkce činnosti prostředků masové informace a propagandy	220
10.4.2	Výchovné aspekty a možnosti prostředků masové informace a propagandy	221
10.5	Výchovné působení sportovní činnosti	222
10.5.1	Podstata a funkce sportovní činnosti	222
10.5.2	Výchovné aspekty a možnosti sportovní činnosti	223
10.6	Výchovné působení zdravotnické činnosti	226
10.6.1	Podstata a funkce zdravotnické činnosti	226
10.6.2	Výchovné aspekty a možnosti zdravotnické činnosti	227

10.7	Výchovné působení umělecké činnosti	229
10.7.1	Podstata a funkce profesionální a zájmové umělecké činnosti . . .	229
10.7.2	Výchovné aspekty a možnosti umělecké činnosti	231
10.8	Výchovné působení vědeckovýzkumné činnosti	233
10.8.1	Podstata a funkce vědeckovýzkumné činnosti	233
10.8.2	Výchovné aspekty a možnosti vědeckovýzkumné činnosti	235
10.9	Výchovné působení vojenské činnosti	238
10.9.1	Podstata a funkce vojenské činnosti	238
10.9.2	Výchovné aspekty a možnosti vojenské činnosti	240
11	EFEKTIVNOST VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH	243
11.1	Pojem efektivnost	243
11.2	Ekonomická efektivnost výchovy a vzdělávání dospělých	244
11.2.1	Metodologie a metodika zjišťování ekonomické efektivnosti výchovy a vzdělávání dospělých	245
11.2.2	Podmínky zvyšování ekonomické efektivnosti výchovy a vzdělávání dospělých	248
11.3	Pedagogická efektivnost výchovy a vzdělávání (sebevýchovy, sebevzdělávání) dospělých	249
11.3.1	Problematika metod a kritérií hodnocení pedagogické efektivnosti výchovy a vzdělávání dospělých	249
11.3.2	Faktory a podmínky pedagogické efektivnosti výchovy a vzdělávání dospělých	251
	LITERATURA	254

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ	31
1 ПРЕДМЕТ И КОНСТИТУИРОВАНИЕ ПЕДАГОГИКИ ВЗРОСЛЫХ	33
1.1 Предмет педагогики и педагогики взрослых	33
1.2 Конституирование педагогики как науки о воспитании	33
1.3 Предмет и конституирование социалистической педагогики взрослых	36
1.3.1 Развитие взглядов на предмет социалистической педагогики. Педагогическая концепция конституирования науки о воспитании взрослых	36
1.3.2 Андрагогическая концепция конституирования науки о воспитании взрослых	38
1.3.3 Основные категории педагогики взрослых	39
1.3.4 Структура педагогики взрослых	42
1.3.5 Отношение педагогики взрослых к другим наукам	43
1.3.6 Функции педагогики взрослых	43
2 МЕТОДЫ ИССЛЕДОВАНИЯ В ПЕДАГОГИКЕ ВЗРОСЛЫХ	47
2.1 Общеметодологическая основа педагогики взрослых	47
2.2 Специальные методологические подходы к исследованию образования и воспитанию взрослых	47
2.3 Эмпирический и теоретический уровни научного познания	49
2.4 Эмпирические методы педагогических исследований	50
2.4.1 Метод наблюдения	50
2.4.2 Педагогический эксперимент	51
2.4.3 Метод анкеты	53
2.4.4 Метод беседы	54
2.4.5 Статистические методы	56
2.4.6 Анализ и толкование эмпирического материала	56
2.5 Теоретические методы педагогических исследований	57
2.5.1 Метод теоретического анализа и синтеза	57
2.5.2 Метод индукции и дедукции	58
2.5.3 Историко-сравнительные методы	59
2.5.4 Методы моделирования	59
2.5.5 Методы формализации	60
3 РОЛЬ БИОЛОГИЧЕСКИХ И СОЦИАЛЬНЫХ ФАКТОРОВ В РАЗВИТИИ ЛИЧНОСТИ	62

3.1	Роль биологических факторов в развитии личности	62
3.2	Роль социальных факторов в развитии личности	64
3.2.1	Роль общественной среды в развитии личности	64
3.2.2	Роль воспитания в развитии личности	66
4	РАЗВИТИЕ ВОСПИТАНИЯ И ОБРАЗОВАНИЯ ВЗРОС- ЛЫХ В ЧЕХОСЛОВАКИИ	69
5	ОБРАЗОВАНИЕ И ВОСПИТАНИЕ ВЗРОСЛЫХ НА ЭТА- ПЕ СТРОИТЕЛЬСТВА РАЗВИТОГО СОЦИАЛИЗМА В ЧССР	77
5.1	Значение образования и воспитания взрослых на этапе раз- витого социализма	77
5.2	Образование и воспитание взрослых в контексте непрерыв- ного воспитания	79
6	ОБЩАЯ ЦЕЛЬ ВОСПИТАНИЯ ВЗРОСЛЫХ И ЕЁ ПЕДА- ГОГИЧЕСКАЯ КОНКРЕТИЗАЦИЯ	86
6.1	Общая цель воспитания взрослых: всестороннее и гармонич- еское развитие личности взрослого человека	86
6.2	Общественная обусловленность общей цели воспитания взрослых	87
6.3	Педагогическая конкретизация общей цели воспитания взрослых	89
7	ВИДЫ ВОСПИТАНИЯ ВЗРОСЛЫХ	91
7.1	Мировоззренческое воспитание взрослых	91
7.1.1	Сущность и задачи мировоззренческого воспитание взрос- лых	91
7.1.2	Формирование научного мировоззрения в процессе воспита- ния взрослых	92
7.1.3	Методы, средства и формы мировоззренческого воспитания взрослых	93
7.2	Научное воспитание взрослых	94
7.2.1	Сущность и задачи научного воспитания взрослых	94
7.2.2	Формирование теоретического сознания в процессе воспита- ния взрослых	95
7.2.3	Методы, средства и формы научного воспитания взрослых	97
7.3	Идейно-политическое воспитание взрослых	98
7.3.1	Сущность и задачи идейно-политического воспитания взрослых	98
7.3.2	Формирование политического сознания в процессе воспита- ния взрослых	98

7.3.3.	Методы, средства и формы идейно-политического воспитания взрослых	100
7.4	Патриотическое и интернациональное воспитание взрослых	101
7.4.1	Сущность и задачи патриотического и интернационального воспитания взрослых	101
7.4.2	Формирование патриотического и интернационального сознания в процессе воспитания взрослых	101
7.4.3	Методы, средства и формы патриотического и интернационального воспитания взрослых	102
7.5	Нравственное воспитание взрослых	103
7.5.1	Сущность и задачи нравственного воспитания взрослых	103
7.5.2	Формирование нравственного сознания в процессе воспитания взрослых	104
7.5.3	Методы, средства и формы нравственного воспитания взрослых	105
7.6	Коллективное воспитание взрослых	106
7.6.1	Сущность и значение коллективного воспитания взрослых	106
7.6.2	Формирование личности и коллектива в процессе воспитания взрослых	107
7.6.3	Методы, средства и формы коллективного воспитания взрослых	108
7.7	Трудовое воспитание взрослых	109
7.7.1	Сущность и задачи трудового воспитания взрослых	110
7.7.2	Формирование положительного, сознательного отношения к труду в процессе воспитания взрослых	110
7.7.3	Методы, средства и формы трудового воспитания взрослых	111
7.8	Экономическое воспитание взрослых	112
7.8.1	Сущность и задачи экономического воспитания взрослых	112
7.8.2	Формирование экономического сознания в процессе воспитания взрослых	113
7.8.3	Методы, средства и формы экономического воспитания взрослых	115
7.9	Техническое воспитание взрослых	116
7.9.1	Сущность и задачи технического воспитания взрослых	116
7.9.2	Формирование положительного, сознательного отношения к технике в процессе воспитания взрослых	117
7.9.3	Методы, средства и формы технического воспитания взрослых	118
7.10	Правовое воспитание взрослых	120
7.10.1	Сущность и задачи правового воспитания взрослых	120
7.10.2	Формирование правового сознания в процессе воспитания взрослых	121
7.10.3	Методы, средства и формы правового воспитания взрослых	122
7.11	Эстетическое воспитание взрослых	123

7.11.1	Сущность и задачи эстетического воспитания взрослых . . .	123
7.11.2	Формирование эстетического сознания и процессе воспитания взрослых	123
7.11.3	Методы, средства и формы эстетического воспитания взрослых	125
7.12	Языковое воспитание взрослых	126
7.12.1	Сущность и задачи языкового воспитания взрослых	126
7.12.2	Формирование языковой культуры в процессе воспитания взрослых	127
7.12.3	Методы, средства и формы языкового воспитания взрослых .	128
7.13	Физическое воспитание взрослых	129
7.13.1	Сущность и задачи физического воспитания взрослых	129
7.13.2	Формирование физической культуры в процессе воспитания взрослых	131
7.13.3	Методы, средства и формы физического воспитания взрослых	132
7.14	Медицинское воспитание взрослых	132
7.14.1	Сущность и задачи медицинского воспитания взрослых . . .	132
7.14.2	Формирование медицинской сознательности в процессе воспитания взрослых	134
7.14.3	Методы, средства и формы медицинского воспитания взрослых	135
7.15	Военная подготовка и военное воспитание взрослых	136
7.15.1	Сущность и задачи военной подготовки и военного воспитания взрослых	136
7.15.2	Формирование положительного, сознательного отношения к обороне социалистической родины в процессе воспитания взрослых	137
7.15.3	Методы, средства и формы военной подготовки и военного воспитания взрослых	137
7.16	Экологическое воспитание взрослых	139
7.16.1	Сущность и задачи экологического воспитания взрослых . .	139
7.16.2	Формирование положительного, сознательного отношения к жизненной среде в процессе воспитания взрослых	140
7.16.3	Методы, средства и формы экологического воспитания взрослых	141
7.17	Воспитание взрослых по социальным и возрастным группам	142
7.17.1.	Воспитание взрослых по возрастным группам	142
7.17.2	Воспитание взрослых по этническим группам	146
7.17.3	Воспитание взрослых по социальному расслоению и профессиональным группам	147
7.17.4	Воспитание взрослых с пониженной трудовой и коммуникативной способностью	148